

Η θέση της Παναγίας στην Ορθόδοξη Εκκλησία (1ο Μέρος)

/ [Πεμπτούσία](#)

Image not found or type unknown

Ερώτησι: Ένας περίφημος ύμνος της Εκκλησίας μας ονομάζει την Παναγία ουρανό: «Αὕτη γὰρ ἀνεδείχθη οὐρανὸς καὶ ναὸς τῆς θεότητος». Θα θέλατε, π. Βασίλειε, να συζητήσουμε λίγο τη θέση της Πλατυτέρας των Ουρανών μέσα στην Ορθόδοξή μας Εκκλησία;

Απάντησι: «Αὕτη γὰρ ἀνεδείχθη οὐρανὸς καὶ ναὸς τῆς θεότητος»... Θυμάμαι ένα άλλο θεοτοκίο, που λέει ότι η Παναγία είναι η «οὐρανώσασα τὸ γεῶδες ἡμῶν φύραμα», είναι αυτή που έκανε τη γη ουρανό. Και ο άγιος Νικόλαος ο Καβάσιλας λέει ότι, όταν ο Θεός δημιούργησε τα πάντα και, βλέποντάς τα, είδε και είπε ότι ήταν «καλὰ λίαν», αυτό το «καλὰ λίαν» αυτό το κάλλος και αυτή η καλοσύνη, αφορούσαν την Παναγία. Δηλαδή, ήταν όλα «καλὰ λίαν», επειδή οδηγούσαν στην Παναγία, επειδή εν τέλει θα εγεννάτο η Παναγία. Έτσι, η Παναγία είναι ο σκοπός

όλης της δημιουργίας και το τέλος όλης της αναμονής της Παλαιάς Διαθήκης.

Ο Θεός δημιούργησε όλο τον κόσμο «καλὸν λίαν» και δημιούργησε στο τέλος τον άνθρωπο, για το πλάσιμο του οποίου καταβάλλει μια ιδιαίτερη προσπάθεια, κάνει μια ιδιαίτερη ενέργεια. Δεν λέγει και γεννάται, αλλά πλάθει τον άνθρωπο «ἐκ τῆς γῆς», και εμφυσά «πνοὴν ζωῆς» σ' αυτόν. Ο Μέγας Βασίλειος λέει ότι ο Θεός έδωσε στον άνθρωπο «μοῖραν τῆς αὐτοῦ θεότητος». Κι έτσι, εμεῖς θα μπορούσαμε να γινώμαστε θεοί κατά χάριν, αν υπακούαμε στο θέλημα του Θεού. Εν τέλει, αφού μας έκανε αυτή τη μεγάλη δωρεά της ελευθερίας, και η ελευθερία είναι δίκικοπο μαχαίρι –είτε πηγαίνεις επάνω δια της υπακοῆς, είτε καταστρέφεσαι δια της ανταρσίας και της αυτονομίας– εμεῖς ακολουθήσαμε τη φιλαυτία, και χάσαμε τον Παράδεισο, βγήκαμε έξω από τον Παράδεισο, και ζήσαμε μια ζωή βασανισμένη, χιλιετίες και αιώνες πολλούς. Και αυτό το βάσανο το ξέρουμε όλοι μας.

Γεννιέται τότε το ερώτημα πολλές φορές: Γιατί ο Θεός δεν μας έσωσε, εφ' όσον μας αγαπούσε; Εμεῖς παρηκούσαμε του πλάσαντος, κάναμε, όπως λέμε, του κεφαλιού μας. Αλλά Αυτός, ως Θεός εύσπλαγχνος και Πατέρας, γιατί δεν μας έβαζε πάλι στον Παράδεισο; Όμως δεν υπάρχει Παράδεισος, χωρίς την ελευθερία. Λέει ο άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος: «Δεν θα μπορούσε ο Χριστός να σώση τον Ιούδα;». Και απαντά ο ίδιος, και λέει ότι ο Χριστός έκανε τα πάντα, αλλά δεν ήθελε δια της βίας να σώση τον Ιούδα, γιατί δια της βίας δεν υπάρχει σωτηρία, παρά μόνο η καταστροφή του ανθρώπου.

Έτσι, λοιπόν, περιμέναμε χιλιετίες ολόκληρες, για να έρθη κάποιος άνθρωπος, ο οποίος θα καταλάβαινε τι σημαίνει αγάπη του Θεού. Αλλά, για να το καταλάβαινε αυτό, έπρεπε να ήταν καθαρός και πολύ ταπεινός. Και γεννήθηκε η Παναγία. Και νομίζω ότι αυτό το καταλαβαίνουμε μ' εκείνα που λέει ο Απόστολος Παύλος στην προς Γαλάτας επιστολή του: «Πρὸ δὲ τοῦ ἐλθεῖν τὴν πίστιν ὑπὸ νόμον ἐφρουρούμεθα συγκεκλεισμένοι εἰς τὴν μέλλουσαν πίστιν ἀποκαλυφθῆναι». Πριν να έρθη η πίστι, ήμαστε κλεισμένοι μέσα στον Νόμο. Ο Νόμος έγινε παιδαγωγός εις Χριστόν, αλλά ο Νόμος, οποιοσδήποτε νόμος, ήταν ανίκανος, και είναι ανίκανος να σώση και να ικανοποιήση τον άνθρωπο αληθινά.

Γι' αυτό, όταν ήρθε το «πλήρωμα τοῦ χρόνου, έξαπέστειλεν ὁ Θεὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, γενόμενον ὑπὸ... νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον έξαγοράση, ἵνα τὴν υἰοθεσίαν ἀπολάβωμεν». Και το πλήρωμα του χρόνου είναι η γέννησι της Παρθένου, της γυναικός δια της οποίας έγινε άνθρωπος ο Θεός. Αυτή είναι η «κλῖμαξ δι' ἧς κατέβη ὁ Θεὸς» και η «γέφυρα ἢ μετάγουσα τοὺς ἐκ γῆς πρὸς οὐρανόν».

Αυτή, λοιπόν, η «ἐκ κοιλίας μητρός» της ηγιασμένη, ακριβώς γιατί ήταν καρπός πολλῆς προσευχῆς των γονέων της, του Ισακείμ και της Άννης, που ζήτησαν να τους χαρίση ο Θεός ένα παιδί, και να το αφιερώσουν εξ ολοκλήρου στον Θεό,

αφιερώθηκε στον Θεό από βρεφικής ηλικίας. Και ακούμε στην ακολουθία των Εισοδίων να ψάλλη η Εκκλησία ότι «τῶν ἁγίων εἰς ἅγια ἢ ἁγία καὶ ἄμωμος ἐν ἁγίῳ Πνεύματι εἰσοικίζεται». Εκεί μένει η Παρθένος επί χρόνια, εκεί τρέφεται με τροφή Αγγέλου, και, όταν φθάση σε μια ώριμη ηλικία και έχη ως μνηστήρα τον Ιωσήφ, δέχεται τον αρχαγγελικό ασπασμό, και είναι πια ικανή να πη «ναι» στο μήνυμα του Αγγέλου, να πη «γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά σου», να δεχθῆ να γίνῃ το θέλημα του Θεού σ' αὐτή. Κι από τότε και στο εξής, να γίνῃ εκείνη η οποία, δια της ὅλης υπάρξεώς της, σαρκοποιεῖ τον Υἱό και Λόγο του Θεού. Και ἔτσι, γίνεται η «εὐρυχωροτέρα τῶν οὐρανῶν», η βασίλισσα των Αγγέλων, και αυτή που πράγματι αξιώνεται να κάνη τη γη ουρανό.

[Συνεχίζεται]